

нізмів мнемічних здібностей як індивідуальних особливостей пам'яті в різних видах творчої діяльності учнів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бендас Т.В. Гендерная психология : [учебное пособие] / Т.В. Бендас. – СПб. : Питер, 2006. – 431 с.

2. Кыштымова И.М. Психосемиотическая методика диагностики вербальной креативности / И.М. Кыштымова // Психологический журнал. – 2008. – Т. 29, № 6. – С. 56-65.

3. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии / Е.В. Сидоренко. – СПб. : ООО «Речь», 2003. – 350 с.

4. Стернберг Р. Инвестиционная теория креативности / Р. Стернберг, Е. Григоренко // Психологический журнал. – 1998. – Т. 19, № 2. – С. 144-161.

УДК 159.923

МОТИВАЦІЙНО-ГЛИБИННИЙ ПРОЦЕС ПІЗНАННЯ ПСИХІКИ СУБ'ЄКТА

Галушко Л.Я., к. психол. н.,
доцент кафедри практичної психології
Кіровоградський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

Стаття присвячена розкриттю змісту мотиваційно-глибинного процесу пізнання психіки суб'єкта. Конкретизовано його динамічно-енергетичний аспект прояву. Проаналізовано роль і взаємозв'язок потягів, потреб, квазіпотреб, імпульсів, мотивації досягнень, атрибутування мотиваційного процесу у мотиваційно-глибинному пізнанні психіки суб'єкта. Обґрунтовується необхідність дослідження його в аспекті психодинамічного підходу у феноменології емпіричного матеріалу учасників методу активного соціально-психологічного пізнання.

Ключові слова: глибинне пізнання, психодинамічний підхід, активне соціально-психологічне пізнання, мотив, мотивація, мотивація досягнення, потяг, імпульс, самоактуалізація, квазіпотреби, атрибутивний підхід.

Статья посвящена раскрытию содержания мотивационно-глубинного процесса познания психики субъекта. Конкретизирован его динамично-энергетический аспект проявления. Проанализирована роль и взаимосвязь влечений, потребностей, квазипотребностей, импульсов, мотивации достижений, атрибутирования мотивационного процесса в мотивационно-глубинном познании психики субъекта. Обосновывается необходимость исследования его в аспекте психодинамического подхода в феноменологии эмпирического материала участников метода активного социально-психологического познания.

Ключевые слова: глубинное познание, психодинамическое подход, активное социально-психологическое познание, мотив, мотивация, мотивация достижения, влечение, импульс, самоактуализация, квазипотребности, атрибутивный подход.

Halushko L.Ya. MOTIVATION DEEP-PROCESS KNOWLEDGE OF SUBJECT' MIND

The article is devoted motivation-deep mental manifestations subject to dynamically power context. The role and relationship of inclination needs quasi-needs, impulses, motivation achievement motivation attribution motivational process in depth knowledge of the psyche of the subject. The necessity of research in terms of its phenomenological approach to materials of the method of active social psychological knowledge.

Key words: deep knowledge, psychodynamic approach, active socio-psychological knowledge, motive, motivation, achievement motivation, desire, impulse, self-actualization, quasi-needs attributive approach.

Постановка наукової проблеми. Глибинне пізнання передбачає розкриття функціональних особливостей психіки у взаємозв'язку свідомого і несвідомого. Тому актуальності набуває вивчення проблеми латентних рівнів несвідомої мотивації суб'єкта у форматі дуалізму психіки.

Аналіз останніх досліджень. Функціонування психіки в її цілісності незмінно перебуває в центрі уваги філософів та психологів. Цілісність психіки в єдності свідомих

і несвідомих виявів розкрита у працях А. Адлера, Ф.В. Бассіна, О.Ф. Бондаренка, І. Канта, В.М. Лейбіна, С.Д. Максименка, В.О. Татенка, Т.М. Титаренко, Д. Узнадзе, З. Фрейда, К.Г. Юнга, Т.С. Яценко й ін. [4, с. 258-356; 11, с. 50-64]. Для феноменологічного дослідження важливими є пізнання досвідного матеріалу (Г.В. Лейбніц, Ф.І. Шеллінг та ін.).

У вітчизняній психології глибинна психокорекція представлена методом активного

соціально-психологічного пізнання (АСПП), розробленим Т.С. Яценко у форматі психодинамічної парадигми [9, с. 264]. Вона передбачає створення іншого світогляду на процес пізнання психічного. Таке розширення самоусвідомлення можливе при адекватному його пізнанні, в єдності сфер свідомого і несвідомого, в чому активно задіяний суб'єкт. Він проявляється у системі реалізації мотиваційних чинників спонтанної активності. У цьому напрямку увага центрується на розкритті здатностей психічного до розуміння мотиваційної репрезентації латентних змістів. Таке пізнання частково розкривають праці послідовників психодинамічної теорії та методу активного соціально-психологічного пізнання: І.В. Сірик («Едіпова залежність та її вплив на формування психіки суб'єкта»); Н.Т. Шавровська («Особливості пізнання психологічних захистів суб'єкта засобами психоаналізу малюнків») [11, с. 205-207].

Мета статті – розкрити специфіку та проаналізувати взаємозв'язок мотиваційно-глибинного процесу пізнання психіки суб'єкта. Завдання дослідження полягають у розкритті змісту, структурно-динамічних процесів досліджуваної теми.

Виклад основного матеріалу. В основу концепції дослідження покладено психодинамічну теорію розроблену Т.С. Яценко, що містить: ідею цілісності психіки в єдності свідомих та несвідомих виявів в їх суперечливій сутності; розуміння активного характеру глибинних детермінант, що ініціюють невимущену, спонтанну активність суб'єкта в єдності сфер свідомого та несвідомого [10, с. 264].

Людина знаходиться одночасно в об'єктивній зовнішній і суб'єктивній внутрішній реальностях, які переживаються як єдине ціле, належать їй, мають індивідуально-неповторний вияв.

Визначаючи значення зовнішніх впливів, С.Л. Рубінштейн застерігає: «Усе в психології особистості, що формується так чи інакше зовні зумовлене, але ніщо в її розвитку не може виводитися безпосередньо із зовнішніх впливів. Виводити розвиток особистості з вимог, які їй ставляться ззовні суспільством, – це значить заперечувати <...> саморозвиток особистості, тобто в остаточному підсумку заперечувати саму особистість як суб'єкта такого розвитку» [4, с. 339].

Розглядаючи діалектичні взаємини внутрішнього і зовнішнього, Т.С. Яценко зазначає: «Внутрішні утворення є не менш значущим в контексті наслідковості сприйняття об'єктивного світу його власного пізнання, що є не менш важливим аніж об'єктивний

світ, що стоїть поза суб'єктивним. Таким чином, зовнішній світ у його представленості у психіці є психотворним, тобто перетворення відбуваються психікою людини так, що наслідкові ефекти цього впливають на наступне сприйняття». Т.М. Титаренко зазначає, що «внутрішнє <...> менш усвідомлене, бо дуже звичне, нерідко виявляється сильнішим і впливовішим за тиск зовнішній» [4, с. 260].

Отже, «психотворність» проявляється в тому, що об'єкт психічного пізнання повинен показати не лише об'єктивний світ, а й внутрішній, який задає характер і специфіку сприйняття. Психіка, яка походить з «іншого», задає відображення навколишнього світу та сама ж створює проблему об'єктивності цього відображення і визначає індивідуальну неповторність, що енергетично каталізується невидимими для суб'єкта механізмами. Останнє пов'язано із проблемою соціалізації суб'єкта, яка привносить у регуляцію правила і закони. Тому такі перші внутрішні передумови, що задаються зовні, пов'язані із табу на інцест, на кровозмішення; останнє привносить нову проблему у світ відображення, це не лише самовідображення, а й уява про відображення себе в дитинстві з іншими людьми, і особливо значущим є відображення себе первинними лібідними об'єктами (батьками, родичами та ін.). Усвідомлення заборони чуттєвих (сексуальних потягів) обумовлює їх витіснення, пригнічення.

Сказане вище виокремлює формування латентного періоду, який надалі характеризується посиленням процесів витіснення, що зумовлює втрату спогадів про перші роки життя [8, с. 433]. О.М. Леонтьєв, як геніальний психолог і розробник теорії діяльності, не оминув цю тонку грань психічного, яке є енергетичним джерелом прихованих (неусвідомлюваних мотивів психічного). Зокрема він пише: «...мотиви, що спонукають (побуджують) діяльність і визначають її «особистісний смисл», можуть залишитись за кулісами як з боку свідомості, так і з боку безпосередньої афективності, тобто ні «усвідомлюватись», ні «переживатись» [6, с. 75].

Витіснена енергія стимулює переорієнтацію мотивації з первинних лібідних об'єктів на об'єкти заміщення, проєкції, ідентифікації та сублімації. Таким чином у самій психіці створюється об'єктивний світ породжений наслідковими ефектами неузгоджених суб'єктивних мотивів індивіда і заборонаю на них соціуму, що закінчується витісненням, які несуть у собі осередки енергії, що утримується від прямолінійного вияву назовні опорами. Без сумніву,

можна погодитися з О.М. Леонтєвим, що це вже відбувається створення двох рівнів психічного відображення: свідоме, що має вияв у «Я», і несвідоме, яке «проситься» на поверхню через поведінку. Останнє не має іншого шляху, як проявитися в замаскованій формі вияву власної мотиваційної сили впливу на поведінку суб'єкта. Відповідно до позиції Є.П. Ільїна, «мотивація і мотиви завжди внутрішньо обумовлені» [1, с. 2].

Мотиваційні закономірності необхідно розглядати як динамічно-енергетичні, оскільки це внутрішня «енергія організму». Вона «вказує на реальні особливості мотивації, що існують незалежно від того, яка їх проекція у свідомості» (М.Г. Ярошевський). «Енергетизація» поведінки суб'єктивно виявляється у перебігу емоційних явищ. Мотиви у найбільш типовій ситуації виявляються як потреби і суб'єктивно переживаються як емоції та почуття. «Мотив неможливий без емоції, одночасно з ним виникаючої та пов'язаної. Не існує неемоційних мотивів» [5, с. 119].

Беручи до уваги погляди З. Фрейда, що вродженим джерелом енергії є потяги (синонімом якого є інстинкт), підкреслюється не якась конкретна мета, а скоріше загальна направленість руху. Ми залишаємо у вжитку потяг, тому що інстинкт більше пов'язаний із поведінкою тварин (біологічно складова поведінки).

З огляду на енергетичний потенціал потяг має імпульс, що його задає динамічний аспект. З. Фрейд писав: «Коли ми говоримо про несвідоме або витіснений імпульс потягу, не потрібно лякатись невизначеності цих виразів. Ми маємо на увазі лише такий імпульс потягу, коли уявлення як репрезентант потягу залишається неусвідомлюваним» [2, с. 194]. Він узгоджується з поняттям «мотив», що має на увазі «внутрішній рух». З. Фрейд вказував, що поняття «потяг» поєднує в собі такі чотири складники, як сила, джерело, об'єкт, ціль [2, с. 95]. Уточнюючи поняття «сила потягу (енергія)», він говорить, що це «пограничне поняття між психікою та соматикою» [2, с. 95].

Дослідник В. Вудворс вважав, що «головну роль в організації поведінки людини відіграють внутрішні рушійні сили, що підтверджує гіпотезу З. Фрейда про силу потягів. Цей термін використовується іншим відомим психологом К. Холлом, хоча в науці його потяг пов'язують переважно із психоаналізом, де він має вже усталенні характеристики: потяг побуджується із середини тіла і діє як постійна сила; має джерело енергії, об'єкт і мета (ціль) характеризується енергетичним потенціалом; відношення потягу до цілі й об'єкту допускають заміну

(заміщення), тобто вони можуть бути замінені іншими, включаючи соціальний формат реалізації (сублімація); потяги можуть бути внутрішньо заблоковані, затримані на шляху до реалізації; існує відмінність між сексуальним потягом і потягом до самозбереження з перевагою останнього.

Мотив, на відміну від мотивації, спонукає із середини до здійснення певних дій. Це поняття в узагальненому стані виглядає як чисельність диспозицій. З усіх них найбільш важливою є поняття потреби (Л.П. Шумакова). Є відмінності у їх розумінні, зокрема: наявність потреби (С.Д. Максименко); об'єктивна необхідність (Б.Ф. Ломов); внутрішня програма життєдіяльності (Б.І. Додонов); стан напруги (В.М. Мясіщев). За походженням потреби бувають біологічні, психогенні, соціогенні. Окрім фізіологічних, є ще потреби в безпеці, любові, прийнятті, визнанні, самоактуалізації, пізнанні, розумінні та естетичні потреби.

На особливу увагу заслуговує проблема самоактуалізації особистості, що розкривається у працях А. Маслоу, про якого О.М. Леонтєв пише: «А. Маслоу, що пройшовши складний шлях трансформації своїх теоретичних поглядів, зробив ідею самоактуалізації наріжним каменем не лише теорії особистості, але і цілої філософсько-світоглядної системи» [7, с. 428].

У контексті дослідження, яке базується на методі АСПП, що ґрунтується на спонтанності поведінки, важливим виявляються саме потреби відкриті А. Маслоу із-за їх віддільності від предметної діяльності та зосередженості на внутрішніх порухах психіки суб'єкта. Не менш важливим є узагальнення А. Маслоу потреб на дві групи: 1) дефіцитарні; 2) буттєві. Перші функціонують по принципу гомеостазу, що потребує зниження напруги організму. Із цього приводу А. Маслоу вказує, що чинником є дефіцит чого-небудь.

З досвіду АСПП можна ствердити, що є необхідність вводити категорію слідових (фіксованих) потреб «дефіциту». Ця потреба, що формується на слідових фіксаціях, потребує вимушеного повторення «уявно» дефіцитарного стану. Це поняття ввела в психологію Т.С. Яценко. Поряд із дефіцитарними потребами є ще буттєві – це вищі потреби, які пов'язані з вродженим прагненням до актуалізації власного потенціалу.

А. Маслоу виділяв дві лінії потреб – реалістичні й ті, що спонукають до: а) нівелиювання; б) розвитку і самоактуалізації, тобто реалізації власного потенціалу. Потреба «уявно» дефіцитарного стану суб'єкта введено в психодинамічній парадигмі, породжена слідами афективно пережито-

го «дефіциту» чого-небудь (колись і десь). Біхевіористи стверджують, що поведінка стимулюється і фіксується своїми наслідковими ефектами, післядіями (Б.Ф. Скіннер). Ця потреба акумулює енергетичний потенціал витіснень і може незмінно конкурувати, тобто приглушувати реалізацію потреби «розвитку і самоактуалізації», яка є провідною для людини. Потреби не є прямою причиною дій, але вони нібито дають «поштовх», спонукання до руху в певному напрямі.

Не можна оминати увагою позицію Б.В. Зейгарник про квазіпотреби. У деяких випадках похідні емоції стають потребами («квазіпотребами») і набувають мотиваційного значення. Йдеться про так звані негативні мотиви, ґрунтовані на прагненні людини до переживань тривожності, ризику, поневірянь. По суті, негативні мотиви – це особова інтерпретація потреби в самій актуалізації [8, с. 443]. Метод АСПП, який покладено в основу дослідження, максимально намагається виключити актуалізацію квазіпотреби в учасників процесу, щоб наблизитися до їхнього природного емотивно значущого матеріалу. Іншими словами, виключається соціальна обумовленість потреб.

Важливо не оминати потребу та мотив досягнень. Ця психогенна потреба ще у 1938 році була введена Г. Мюреєм. У 1950 р. наука збагатилася терміном «мотивація досягнення» (Д. Макклелланд). Вказаний феномен він пов'язував із умовами сере-

довища та виховання в період раннього дитинства. Внутрішню спонукальну основу складають афективно забарвлені асоціації, пов'язані з успіхами та підкреслені відповідними діями з боку батьків. У мотивацію досягнень пізніше зробили свій внесок Дж. Аткинсон, Н. Фізер, Х. Хекхаузен та ін. Як результат мотив досягнення був розділений на дві мотиваційні тенденції – прагнення до успіху та уникнення невдачі.

На основі емпіричних даних у психодинамічній парадигмі доведено, що психологічні захисти відповідно до їхніх провідних тенденцій «до сили та до слабкості» (див. рис.1. «Модель внутрішньої динаміки психіки» Т.С. Яценко) набувають усталених тенденцій поведінки: одні – «до досягнень» (відповідно Ідеальному Я та Ідеалізованому Я), а інші – «до уникнення невдачі» (відповідно відчуттям меншовартного «Я» та глибинним цінностям, що породжені фіксацією ситуацій емоційної знедоленості та її прагненні уникати покарання) [20 с. 264].

Модель внутрішньої динаміки психіки ілюструє цілісний погляд на внутрішню динаміку психічного у його суперечливій сутності і єдності свідомого та несвідомого, які підкорені взаємозв'язкам, що можна окреслити наступними категоріями: ізоморфізм та гомоморфізм (за вертикаллю); симетрія та різноспрямованість (горизонталь – стрілки 1-2 і 5-6, рис. 1). Модель відображає і асиметричність вищевказаних сфер психіки (див. стрілки 2 і 5, які виражають різноспрямованість енергетичних

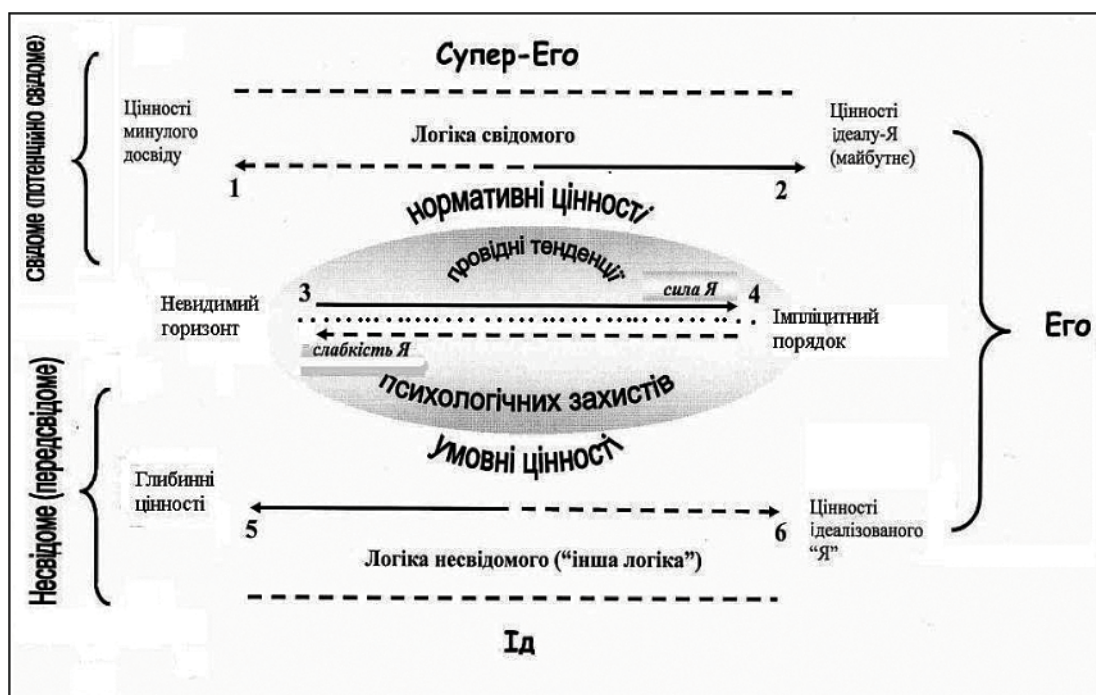

Рис. 1. «Модель внутрішньої динаміки психіки» Т.С. Яценко

векторів). Важливою підструктурою цілісної психіки є захисти (див. еліпс на Моделі), що охоплюють як свідому, так і несвідому сфери. Психодинамічна парадигма стверджує, що психологічний захист не зводиться до одноразових актів поведінки, а є інтегративним та системним утворенням з багаторівневою диспозиційною структурою, яка включає когнітивний, емотивний та поведінковий аспекти.

Важливо враховувати, що захисна система незалежно від її структурної розлогості (та різновидів) підкорена єдиному генеральному механізму – «від слабкості до сили» [11, с. 110-112]. Тому ця проблема заслуговує на окрему увагу.

У групах АСПП, які для нас є основною дослідною платформою, діагностико-корекційний процес будується за законами позитивної дезінтеграції та вторинної інтеграції на більш високому рівні розвитку суб'єкта. Позитивність дезінтеграції полягає в тому, що послабляється ілюзорна платформа активності та відкриває перспективи для особистісної гармонії.

Вказаний вище закон, якому підкоряється АСПП, задає мотив когнітивного самовдосконалення. Такі ініціативи призводять до задоволення тенденції зниження дисонансу.

Разом із тим важливо відзначити, що є ризики включення захисної системи суб'єкта, яка знижує дисонансні ефекти шляхом відступів від реальності у бажаний для реалізованого «Я» бік. Саме захисти можуть: а) забезпечити ілюзії зміни дисонансних знань, з метою зниження суперечності; б) залучити на допомогу нові когнітивні елементи, що ґрунтуються на відступах від реальності; в) применшити значущість тих знань, які суперечать тим, що базово ближчі до позицій респондента) [11, с. 64]. Саме тому психоаналітичний аналіз ставить за основу введення матеріалізованих репрезентантів психіки, їх аналіз та інтерпретацію, що забезпечує об'єктивні, незаперечні аргументи. Цьому сприяє атрибутивний підхід до розуміння мотивації. Він є вкрай важливим і для глибинно-психологічного пізнання сутності психокорекційного процесу.

Атрибутування мотиваційного процесу в АСПП відбувається на візуалізованих засобах, які потребують «оживлення» в діалогічній взаємодії психолога з респондентом, що дозволяє вийти на латентні смисли.

За таких умов об'єктивуються, у доступну для спостереження площину, найістотніші для психіки характеристики. Свідомі пояснення суб'єкта враховуються психологом в інтерпретації, на умовах рівнозначності вербального і невербального матеріалу.

На сьогодні не існує означеного набору методів, що характерні лише для даного підходу. Результати, отримані під час застосування візуалізованих засобів самопрезентації, доводять їх доцільність з огляду на образно-символічну специфіку мови несвідомого. І як тут не погодитися із Д.О. Леонтьєвим, який вказує, що «саме ця область мотивації виконує роль полігону для вияву нових закономірностей, розробки нових пояснювальних категорій і теорії усієї людської мотивації» [3, с. 3]. У контексті методології психодинамічної парадигми можна стверджувати, що атрибутивний підхід є дієвим у глибинно-корекційній роботі за методом АСПП і сприяє створенню платформи для оптимального пізнання психіки у феноменологічній її сутності завдяки атрибутивності візуалізованих засобів власної репрезентації суб'єкта.

Висновки. Мотиваційно-глибинний процес глибинного пізнання психіки суб'єкта заявляє про себе опосередковано, латентно, замасковано. Його можливо виявити через спонтанну процесуальну активність суб'єкта, що полегшує процес перекодування неусвідомлюваних смислів у форми, які піддаються свідомому сприйняттю та інтелектуальному осмисленню й узагальненню. Розуміння мотивів психіки людини є необхідним для успішного здійснення корекції.

Сказане вище дає змогу знайти шляхи відновлення взаємозв'язків між сферами свідомого і несвідомого, спираючись на їхню функціональну невід'ємність з метою проведення психокорекційної роботи.

Перспективи подальших пошуків вбачуються в дослідженні мотиваційних аспектів глибинного пізнання, детермінованих системою психологічних захистів суб'єкта.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ильин Е. Мотивация и мотивы / Е. Ильин. – СПб. : Питер, 2003. – 512 с.
2. Лапланш Ж. Словарь по психоанализу / Ж. Лапланш, Ж.Б. Понталис ; пер. с фр. Н.С. Автономовой. – 2-е изд., перераб. и доп. – СПб. : Центр гуманитарных инициатив, 2010. – 751 с.
3. Леонтьев А.Н. Деятельность, сознание, личность / А.Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.
4. Людина. Суб'єкт. Вчинок: філософсько-психологічні студії / за заг. ред В. О. Татенка. – К. : Либідь, 2006. – 360 с.
5. Мерлин В.С. Лекции по психологии мотивов человека : [учеб. пособие для спец. Курса] / В.С. Мерлин ; Перм. гос. пед. ин-т. – Пермь, 1971. – 120 с.
6. Прангишвили А.С. Основные критерии рассмотрения бессознательного в качестве своеобразной формы психической деятельности: в 4 т. / А.С. Прангишвили, А.Е. Шерозия, Ф.В. Бассина // Бессознательное: природа, функции, методы исследования / под ред.

А.С. Прангишвили, А.Е. Шерозия, Ф.В. Бассина. – Тбилиси : Мецниереба, 1978. – Т. I. – С. 71–83.

7. Реан А.А. Общая психология и психология личности / А.А. Реан. – М : АСТ Москва ; СПб. : Прайм – ЕВРОЗНАК, 2009. – 639 с.

8. Файвишеский В.А. О существовании неосознаваемых негативных мотиваций и их проявлении в поведении человека : в 4 т. / В.А. Файвишеский // Бессознательное: природа, функции, методы исследования / под ред. А.С. Прангишвили, А.Е. Шерозия, Ф.В. Бассина. – Тбилиси : Мецниереба, 1978. – Т. III. – С. 433-446.

9. Яценко Т.С. Динамика развития глубинной психокоррекции : теория и практика : [монография] / Т.С. Яценко. – Днепропетровск : Изд-во «Иновация», 2015. – 567 с.

10. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції : [навч. посібник] / Т.С. Яценко. – К. : Либідь, 1996. – 264 с.

11. Яценко Т.С. Методология глубинно-коррекционной подготовки психолога / Т.С. Яценко, А.В. Глузман. – Днепропетровск : Изд-во «Иновация», 2015. – 396 с.

УДК 37.09:159.98

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гера Т.І., старший викладач
кафедри психології

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

У статті проаналізовано сучасні освітні та управлінські тенденції в окресленні завдань професійної діяльності педагога, а також специфіку підготовки майбутніх учителів до виконання цих завдань. Змодельовано процес психологічного супроводу студентів педагогічного університету засобом тренінгу постановки та виконання професійних завдань.

Ключові слова: *психологічний супровід, завдання професійної діяльності, результативність, економічність, ефективність і продуктивність педагогічної діяльності.*

В статье проанализированы современные образовательные и управленческие тенденции в определении задач профессиональной деятельности педагога, а также специфика подготовки будущих учителей к выполнению этих задач. Смоделирован процесс психологического сопровождения студентов педагогического университета посредством тренинга постановки и выполнения профессиональных задач.

Ключевые слова: *психологическое сопровождение, задачи профессиональной деятельности, результативность, экономичность, эффективность и продуктивность педагогической деятельности.*

Gera T.I. PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF FUTURE TEACHERS' TRAINING TO CARRY OUT TASKS OF PROFESSIONAL ACTIVITIES

The article analyzes the current educational trends in the definition of the tasks of the teacher professional activities, as well as the specifics of the preparation of future teachers for these tasks. Modeled the process of psychological support of students of pedagogical university through the training set and perform professional tasks.

Key words: *psychological support, problem of professional activity, effectiveness, efficiency, effectiveness and productivity of pedagogical activity.*

Постановка проблеми. Актуальність «ап-грейду» підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності аргументується не лише оптимізацією самої діяльності вчителя, викликаною змінами його функцій, а й новими освітніми технологіями, що виникли на міждисциплінарному рівні. Проблема професійної підготовки в швидкоплинних умовах перманентних змін вищої ланки освіти зачіпає психологічне забезпечення освітнього процесу, а конкретно – супровід студента-педагога. З огляду на невіршені питання організації психологічного супроводу майбутніх педагогів у контексті ресурсного за-

безпечення (особливо пов'язаного з часом через укрупнення навчальних блоків, зменшення кількості дисциплін у семестрах тощо) необхідно з'ясувати можливості здійснення такого супроводу доступними засобами в межах живого освітнього процесу.

Метою нашого дослідження є пошук змістового та процесного забезпечення психологічного супроводу підготовки майбутніх педагогів до виконання конкретних завдань професійної діяльності.

Ця стаття дає змогу виконати такі дослідницькі завдання: 1) узагальнити освітні й управлінські підходи до оптимізації сучас-